

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до проведення практичних занять, організації самостійної роботи
і виконання розрахунково-графічних робіт
із навчальної дисципліни

«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної
і заочної форм навчання зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування,
освітньо-професійна програма «Облік і аудит»,
«Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»)*

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2023**

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи і виконання розрахунково-графічних робіт із навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування, освітньо-професійна програма «Облік і аудит», «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі») / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. М. Ю. Карпушенко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. – 66 с.

Укладач д-р екон. наук, проф. М. Ю. Карпушенко

Рецензент

Н. І. Гордієнко, кандидат економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку та безпеки бізнесу Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансів, обліку та безпеки бізнесу, протокол № 3 від 1 вересня 2023 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Змістовий модуль 1 Основи обліку операцій з іноземною валютою.....	5
Тема 1.1 Основи проведення операцій в іноземній валюті у зовнішньоекономічній діяльності.....	5
Тема 1.2 Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою.....	9
Тема 1.3 Особливості розрахунків чеками, акредитивами та ліцензування валютних операцій.....	13
Змістовий модуль 2 Облік експортних та імпортних операцій	
Тема 2.1 Облік експортних операцій.....	13
Тема 2.2 Облік імпортних операцій	16
Тема 2.3 Облік зовнішньоекономічних операцій із давальницькою сировиною	19
Тема 2.4 Зовнішньоекономічні бартерні операції.....	20
Змістовий модуль 3 Облік інших зовнішньоекономічних операцій.....	22
Тема 3.1 Облік валютно-фінансових операцій.....	25
Тема 3.2 Облік інвестиційних операцій.....	25
Тема 3.3 Облік службових відряджень за кордон	28
Тема 3.4 Облік лізингових та інших зовнішньоекономічних операцій.....	30
Завдання для виконання індивідуальної роботи.....	30
Тести для контролю знань.....	36
Термінологічний словник.....	60
Список рекомендованих джерел.....	64

ВСТУП

Практичні заняття проводяться з метою закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок із:

- організації та проведення обліку у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- порядку документального забезпечення та відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку та бухгалтерських регістрів найпоширеніших фінансових і господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами;
- відображення фінансово-господарських процесів та операцій в іноземній валюті в системі рахунків бухгалтерського обліку в межах правового поля України та на підставі первинних документів.

На практичних заняттях студенти виконують запропоновані їм завдання під керівництвом викладача після самостійного вивчення теми, користуючись літературними джерелами і конспектом лекцій.

Метою самостійної роботи студента є:

- засвоєння програми дисципліни шляхом поглибленого вивчення теоретичного матеріалу;
- формування самостійних суджень щодо окремих теоретичних положень;
- розв'язування аналітичних завдань з обліку як найпоширеніших, так і специфічних міжнародних економічних операцій.

До кожної теми дисципліни додаються перелік понять, питання для самостійного вивчення та завдання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ

Тема 1.1 Основи проведення операцій в іноземній валюті у зовнішньоекономічній діяльності

Завдання 1.1.1

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміна.

Таблиця 1.1 – Терміни та визначення

Термін	Визначення
1	2
1. Зовнішньоекономічна діяльність	Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на відносинах між ними, що спостерігається як на території України, так і за її межами
2. Експорт (експорт товарів)	Продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за кордон без доробки товарів, які раніше були імпортовані на територію України
3. Імпорт (імпорт товарів)	Придбання раніше експортованого без доробки товару із ввезенням з-за кордону
4. Реекспорт	Вивезення за межі України (придбання із-за кордону України) капіталу в будь-якій формі (валютні цінності, продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права) з метою отримання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності
5. Реімпорт	Придбання (зокрема з оплатою у не грошовій формі) українськими суб'єктами ЗЕД в іноземних суб'єктів господарської діяльності з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України
6. Експорт (експорт капіталу)	Продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам діяльності (зокрема з оплатою в не грошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів за митний кордон України

Продовження таблиці 1.1

2	3
7. Іноземні інвестиції	Будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі)
8. Квота експортна (імпортна)	Належно оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку визначених товарів або валютних цінностей з метою інвестицій та кредитування
9. Ліцензія експортна (імпортна)	Граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку і який визначається в натуральних або вартісних одиницях
10. Товар	Усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що викладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект
11. Підприємницька діяльність	Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка побудована на відносинах між ними та спостерігається як на території України, так і за її межами

Завдання 1.1.2

На підставі рисунка 1.1 необхідно:

- 1) охарактеризувати основні методи організації експортно-імпортних операцій;
- 2) визначити переваги кожного з методів;
- 3) зазначити та охарактеризувати основних посередників у зовнішньоекономічній діяльності.

Рисунок 1.1 – Основні методи організації експортно-імпортних операцій

Завдання 1.1.3

Необхідно зазначити, які суттєві пункти контракту були пропущені сторонами під час його укладання. Контракт № 03-01, що був підписаний 15 січня цього року в м. Харкові між ТЗОВ «Мета», м. Харків, Україна (продавець), в особі директора Паудіна Ігоря Олеговича, що діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та компанії «Соло», Ізраїль, (покупець), в особі директора Самна Тетяна Іванівна, що діє на підставі Статуту. У контракті зазначені такі пункти:

1. Предмет договору.
2. Кількість та якість товару.
3. Походження товару.
4. Строки поставки.
5. Умови приймання.
6. Претензії.
7. Арбітраж.
8. Юридичні адреси сторін.

Завдання 1.1.4

Визначити виходячи з правил ІНКОТЕРМС, до якої з груп відносяться такі умови поставки (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Терміни та визначення

Термін	Визначення
1	2
(1)DAF	Франко-завод (назва місця призначення)
(2)FAS	Поставка до кордону

Продовження таблиці 1.2

1	2
(3)EXW	Вартість і фрахт (назва порту призначення)
(4)FCA	Франко-борт (назва борту відвантаження)
(5)CFR	Поставка з судна (назва порту призначення)
(6)CIP	Поставка з причалу (назва порту призначення)
(7)DES	Поставка без сплати мита (назва місця призначення)
(8)DEQ	Поставка зі сплатою мита (без місця призначення)
(9)FOB	Вартість, страхування та фрахт (назва порту призначення)
(10)CIF	Фрахт / перевезення оплачено до (назва місця призначення)
(11)CPT	Фрахт / перевезення та страхування оплачені до (назва місця призначення)
(12)DDU	Франко-перевізник (назва місця призначення)
(13)DDP	Франко-вздовж борту судна (назва порту відправлення)

Завдання 1.1.5

Складіть зовнішньоекономічний договір між українським підприємством ТОВ «Тріо», директор Н. В. Потикун, та німецьким підприємством «Рольф», директор Д. Кронберг, якщо німецька сторона поставляє українській стороні товари – стереоколонки серії WRN, кількістю 1 000 шт. за ціною 50 євро за шт., умови постачання DAF, строки постачання – 10.01.202х, строки оплати – 12.01.202х.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.1.6

Необхідно:

- визначити, послугами якого виду посередників необхідно скористатися підприємству в кожній з наведених ситуацій;
- пояснити свій вибір.

ТзОВ «Мета» має намір здійснити експортну поставку через посередника:

- а) від свого імені за свій рахунок;
- б) від імені та за рахунок посередника.

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Суб'єкти та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
2. Види зовнішньоекономічної діяльності.
3. Які види зовнішньоекономічної діяльності підлягають ліцензуванню і квотуванню?
4. Види посередників у зовнішньоекономічній діяльності.
5. Заходи валютного регулювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
6. Напрями валютного контролю у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
7. Які умови визначаються згідно з Правилами ІНКОТЕРМС?
8. У чому полягають особливості укладення договорів між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності?
9. Які основні положення необхідно вказати в договорі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності?

Тема 1.2 Особливості відображення в обліку операцій з іноземною валютою

Завдання 1.2.1

Класифікувати статті балансу за ознакою монетарності / немонетарності (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Статті балансу та їхні види

Статті балансу	Вид статті
1	2
Іноземна валюта	
Фінансові інвестиції в іноземній валюті	
Основні засоби	
Дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті	
Неоплачений статутний капітал	
Запаси	

Продовження таблиці 1.3

1	2
Довгострокові і поточні позики	
Векселі видані, що виражені в іноземній валюті	
Кредиторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті	
Розрахунки по авансах	

Завдання 1.2.2

Підприємство здійснює продаж 3 000 дол. Валютний курс на дату отримання валюти і списання її з валютного рахунку складає 37,82 грн за дол. Курс продажу валюти на міжбанківській валютній біржі становить 37,86 грн за дол. Валютний курс на момент продажу – 37,85 грн за дол.

Відобразити операції в обліку (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Відображення операцій з продажу валюти

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Списана з валютного рахунку іноземна валюта для продажу			
Відображена у складі доходу сума гривень, одержана від продажу іноземної валюти			
Зарахована на розрахунковий рахунок сума гривень, одержана від продажу іноземної валюти, за вирахуванням комісійної винагороди банку			
Відображена у складі витрат поточного періоду сума комісійної винагороди банку			
Списана собівартість проданої валюти			
Відображений фінансовий результат			

Завдання 1.2.3

Підприємством були перераховані гривні для придбання 1 000 дол. по курсу МБВР 37,9 грн за дол. Комісійна винагорода банку склала 50 грн. На

дату надходження валюти курс НБУ був 37,84 грн за дол. Відобразити операції в обліку (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 – Відображення операцій з придбання валюти

Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Переказ гривень на придбання іноземної валюти			
Зарахування придбаної валюти на рахунок підприємства			
Переказ комісійного збору банку			
Списання комісійного збору на витрати			
Відображена різниця між фактичним курсом покупки і курсом НБУ на дату зарахування валюти			
Списані витрати на фінансові результати			

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1.2.4

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Мета»;
- зазначити первинні документи, якими оформлюються операції з купівлі безготівкової іноземної валюти за гривні;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку й проаналізувати фінансовий результат від операцій з купівлі іноземної валюти.

Дані для виконання:

- 23 жовтня ТОВ «Мета» перерахувало банку 379 000 грн. Для купівлі іноземної валюти на суму 10 000 дол. США;
- 25 жовтня зараховано придбану іноземну валюту на валютний рахунок підприємства.

Банком подано такий рахунок:

- курс придбання – 37,80 грн за 1 дол. США;
- комісійна винагорода банку – 300 грн.

Залишок невикористаних грошових коштів зараховано на поточний рахунок підприємства.

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Що таке валютний курс?
2. Як відображаються операції в іноземній валюті при первинному визнанні?
3. Що таке монетарні й немонетарні статті?
4. Що таке курсові різниці, у яких випадках вони відображаються?
5. Які правила діють щодо відображення авансів?
6. Які періоди можна виділити щодо перерахунку заборгованості в іноземній валюті?
7. Які документи підтверджують обґрунтованість придбання валюти?
8. Які особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання валюти?
9. Які особливості відображення в бухгалтерському обліку операцій з продажу валюти?
10. Які особливості відображення в податковому обліку операцій з продажу валюти?
11. Які цінності відносяться до валютних цінностей?
12. Який порядок відкриття рахунків в іноземній валюті?
13. Які обмеження існують під час здійснення розрахунків в іноземній валюті?
14. Який строк проведення розрахунків в іноземній валюті?
15. Які особливості використання чеків в іноземній валюті?
16. У чому полягають розрахунки за акредитивами?

Тема 1.3 Особливості розрахунків чеками, акредитивами та ліцензування валютних операцій

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Які особливості використання чеків в іноземній валюті?
2. У чому полягають розрахунки за акредитивами?
3. Що мається на увазі під імпортним акредитивом?
4. Що мається на увазі під експортним акредитивом?
5. У чому відмінності між покритим та непокритим акредитивом?
6. Що таке інкасо?
7. Хто такий чекодатель?

8. Хто є чекодержателем?
9. Який нормативний документ регламентує видачу індивідуальних ліцензій НБУ?
10. Який орган регулює видачу ліцензій?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОБЛІК ЕКСПОРТНИХ ТА ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Тема 2.1 Облік експортних операцій

Завдання 2.1.1

Підприємство відвантажило продукцію вартістю 3 000 дол. на експорт, курс НБУ на момент відвантаження складав 38,1 грн за долар. Собівартість продукції – 4 000 грн. На кінець кварталу курс НБУ склав 38,0 грн за долар. Продукція сплачена в наступному кварталі, при цьому курс НБУ складав 38,12 грн за долар. На митниці були сплачені мито – 5 %. Відобразити ці операції в бухгалтерському обліку (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Відображення експортних операцій

Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Відвантаження продукції			
Списана собівартість продукції			
Нараховано мито			
Сплачено мито			
Відображена курсова різниця на дату балансу			
Оплата продукції			
Відображена курсова різниця на дату погашення заборгованості			

Завдання 2.1.2

Підприємство відвантажило продукцію вартістю 2 500 дол. на експорт, курс НБУ на момент відвантаження складав 37,9 грн за долар. На

митниці було сплачено мито – 5 %. Продукція була сплачена покупцем частково в поточному кварталі у розмірі 1 500 дол., частково в наступному кварталі у розмірі 1 000 дол. Курс НБУ на момент оплати 1 500 дол. – 38,0 грн, курс НБУ на кінець кварталу – 38,1 грн, курс НБУ на дату оплати 1 000 дол. – 37,8 грн. Відобразити ці операції в бухгалтерському обліку (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Відображення експортних операцій

Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Відвантаження продукції			
Нараховано мито			
Сплачено мито			
Відображена курсова різниця на дату часткової оплати			
Часткова оплата продукції			
Відображена курсова різниця на дату балансу			
Відображена курсова різниця на дату оплати			
Оплата продукції			

Завдання 2.1.3

Підприємство одержало від покупця аванс – 1 000 дол. На момент отримання грошових коштів курс НБУ складав 37,9 грн за 1 дол. На кінець кварталу курс НБУ досяг 38,1 грн за 1 дол. На момент відвантаження товарів вартістю 4 000 дол., яке відбулося в наступному кварталі, курс НБУ був 38,0 грн за дол. Отримання від покупця остаточної оплати відбулося за курсом 38,2 грн за дол. На митниці було сплачено мито – 4 %. Відобразити операції в бухгалтерському обліку (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Відображення експортних операцій

Найменування операції	Кореспонденція		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримання авансу			
Відвантаження продукції			
Нараховано мито			
Сплачено мито			
Здійснення заліку заборгованості			
Отримання остаточної оплати			
Відображення курсової різниці			

*Завдання для самостійної роботи**Завдання 2.1.4*

Підприємство уклало договір про надання консультаційних послуг іноземному підприємству. Згідно із зовнішньоекономічним контрактом вартість наданих послуг – 1 500 дол. Акт наданих послуг був підписаний 10.06., курс НБУ– 38,3 грн за дол., а оплата надійшла 20.06., курс НБУ 38,32 грн за дол. Собівартість наданих послуг склала 3 600 грн. Відобразити ці операції в бухгалтерському обліку (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Відображення імпортних операцій

Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Надано послуги			
Списано собівартість наданих послуг			
Отримано оплату від замовника			
Відображено курсову різницю			
Відображено фінансові результати			

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Які операції відносяться до експортних?
2. Які податки та збори сплачуються під час експорту?
3. Які документи надаються митниці для здійснення експортної поставки?

4. Особливості бухгалтерського і податкового обліку експортних операцій.

5. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість товарів, відвантажених на експорт з наступною оплатою?

6. Як відображається на рахунках бухгалтерського обліку реалізація товарів на експорт на умовах попередньої оплати?

Тема 2.2 Облік імпорتنих операцій

Завдання 2.2.1

Підприємство імпортувало товар вартістю 2 000 дол. На митниці були сплачені ПДВ – 20 %; мито – 2 %. На момент оформлення МД курс НБУ склав 37,98 грн за дол. На кінець кварталу курс НБУ склав 38,0 грн за долар. Товар сплачений в наступному кварталі, при цьому курс НБУ складав 37,8 грн за долар. Відобразити ці події в бухгалтерському обліку (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Відображення імпорتنих операцій

Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримання товару			
Сплата ПДВ			
Включення на підставі МД суми ПДВ в податковий кредит			
Сплата мита			
Включення мита у вартість товарів			
Відображення курсової різниці на дату балансу			
Оплата продукції			
Відображення курсової різниці на дату оплати			

Завдання 2.2.2

Підприємство перераховує постачальнику матеріалів аванс в сумі 1 500 дол. США по курсу НБУ – 38,1 грн за долар, матеріали одержані в наступному кварталі на суму 1 500 дол. по курсу НБУ 37,8 грн за долар. Курс НБУ на кінець кварталу склав 37,9 грн за долар.

На митниці були сплачені:

- ПДВ – 20 %;
- мито – 3 %.

Відобразити ці події в бухгалтерському обліку (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Відображення імпорتنих операцій

Найменування операції	Кореспонденція		Сума, грн
	дебет	кредит	
Перерахування авансу			
Отримання матеріалів:			
Сплата ПДВ			
Сплата мита			
Включення мита у вартість матеріалів			
Включення суми ПДВ на підставі ВМД до податкового кредиту			
Залік перерахованого раніше авансу			

Завдання 2.2.3

Підприємство перераховує постачальнику матеріалів аванс в сумі 1 000 дол. США по курсу НБУ – 37,90 грн за долар, матеріали одержані на суму 2 000 дол. по курсу НБУ 37,80 грн за долар. Під час перерахунку підприємством залишку заборгованості курс НБУ склав 38,0 грн за долар.

На митниці були сплачені:

- ПДВ – 20 %;
- мито – 2 %.

Відобразити операції в бухгалтерському обліку (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Відображення імпорتنих операцій

Найменування операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Перерахування авансу			
Отримання матеріалів			
Сплата ПДВ			
Включення суми ПДВ на підставі МД у податковий кредит			
Сплата мита			
Включення мита вартість матеріалів			
Залік перерахованого раніше авансу			
Відображення курсової різниці на дату остаточної оплати			
Остаточна оплата матеріалів			

*Завдання для самостійної роботи**Завдання 2.2.4*

Підприємство перераховує постачальнику матеріалів аванс в сумі 3 500 дол. США по курсу НБУ – 38,1 грн за долар, матеріали одержані в наступному кварталі на суму 5 500 дол. по курсу НБУ 37,9 грн за долар. Курс НБУ на кінець кварталу склав 38,0 грн за долар.

На митниці були сплачені:

- ПДВ – 20 %;
- мито – 3 %.

Відобразити ці події в бухгалтерському обліку (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Відображення імпорتنих операцій

Найменування операції	Кореспонденція		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Перерахування авансу			
Отримання матеріалів:			
Сплата ПДВ			
Сплата мита			
Включення мита у вартість матеріалів			
Включення суми ПДВ на підставі ВМД до ПК			

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4
Залік перерахованого раніше авансу			
Остаточна оплата			
Відображення курсової різниці			

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Які операції відносяться до імпорتنих операцій?
2. Які митні процедури під час здійснення імпорتنих операцій?
3. Які податки і збори сплачуються на митниці під час імпортування товарів?
4. Які відмінності бухгалтерського і податкового обліку імпорتنих операцій?
5. За яким валютним курсом перераховується у валюту звітності контрактна вартість імпорتنих товарів, одержаних за попередньою оплатою?
6. У чому полягають особливості документального оформлення та відображення в бухгалтерському обліку імпорту робіт та послуг?

**Тема 2.3 Облік зовнішньоекономічних операцій
із давальницькою сировиною**

Завдання 2.3.1

Іноземна фірма 20.08 увезла на територію України давальницьку сировину вартістю 20 000 дол. для переробки на ТОВ «Грант» з умовою сплати послуг із переробки грошовими коштами в сумі 4 000 дол. Курс НБУ на 20.08 – 37,5 грн за дол. Мито – 5 %. Фактична собівартість переробки становила 4 300 грн. Готова продукція була відвантажена замовнику 10.09. Курс НБУ – 38,0 грн за дол. Кошти від замовника надійшли на валютний рахунок ТОВ «Грант» 20.09. Курс НБУ – 38,2 грн за дол. Відобразити ці події у бухгалтерському обліку.

Завдання 2.3.2

Іноземна фірма 10.09 увезла на територію України давальницьку сировину вартістю 15 000 дол. для переробки на ТОВ «Карат» з умовою

сплати послуг із переробки грошовими коштами в сумі 4 000 дол. Курс НБУ на 10.09 – 38,0 грн за дол. Мито – 5 %. Фактична собівартість переробки – 14 300 грн. Готова продукція була відвантажена замовнику 20.11. Курс НБУ – 37,8 грн за дол. Кошти від замовника надійшли на валютний рахунок ТОВ «Карат» 02.12. Курс НБУ – 38,2 грн за дол. Відобразити ці події у бухгалтерському обліку.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 2.3.3

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Мета»;
- зазначити первинні документи, якими оформляються наведені операції;
- здійснити необхідні розрахунки.

10 вересня фірмою-нерезидентом ввезено для переробки на ТОВ «Мета» непідакцизну давальницьку сировину вартістю 13 500 дол. США. Мито – 5 %. Протягом вересня-жовтня відображені фактичні витрати з перероблення давальницької сировини, зокрема:

- вартість списаних сировини та матеріалів – 5 300 грн;
- нарахована заробітна плата робітникам – 4 000 грн;
- відраховано до ЄСВ – 22 %;
- списано адміністративно-управлінські витрати – 6 000 грн.

27 жовтня повернуто нерезиденту готову продукцію. 29 жовтня надійшла на валютний рахунок іноземна валюта за надані послуги у сумі 5 000 дол. США.

Курси НБУ на дату здійснення операцій:

- 10.09 – 38,1 грн/дол. США;
- 30.09 – 37,98 грн/дол. США;
- 27.10 – 37,9 грн/дол. США;
- 29.10 – 38,0 грн/дол. США.

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Контроль за проведенням операцій з давальницькою сировиною.
2. Звітність по операціях з давальницькою сировиною.
3. Які операції відносяться до операцій з давальницькою сировиною?
4. Особливості митного оформлення операцій з давальницькою сировиною.

5. Особливості бухгалтерського обліку операцій з давальницькою сировиною.

6. Особливості податкового обліку операцій з давальницькою сировиною.

Тема 2.4 Зовнішньоекономічні бартерні операції

Завдання 2.4.1

Підприємство відвантажило в межах бартерного договору продукцію на експорт вартістю 1 000 дол. США, курс НБУ на момент відвантаження складав 36,5 грн за долар. Згодом підприємство одержало за імпортом товари на суму 1 000 дол. США, які були розмитнені за курсу НБУ 36,6 грн за долар. Мито складає 10 % митної вартості товарів. Відобразити ці події в бухгалтерському обліку (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Відображення бартерних операцій

Зміст операції	Кореспонденція		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Відвантаження продукції на експорт			
Сплата мита			
Нарахування мита			
Оприбуткування імпортних товарів			
Сплата мита			
Включення у вартість товарів мита			
Сплата імпортного ПДВ			
Включення сплаченого ПДВ до кредиту			
Залік взаємних вимог у межах бартерного договору			

Завдання 2.4.2

Підприємство одержало за імпортом у межах бартерного договору товари на суму 1 000 дол. США, курс НБУ складав 36,3 грн за долар. Потім підприємство відвантажило на експорт товари вартістю 1 000 дол. США за курсу НБУ 36,4 грн за долар. Мито складає 10 % митної вартості товарів. Відобразити ці події в бухгалтерському обліку (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 – Відображення бартерних операцій, перша подія – імпорт

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Оприбуткування імпортних товарів			
Сплата митних платежів і мита			
Включення в первинну вартість товарів митних платежів і мита			
Сплата імпортного ПДВ			
Відвантаження продукції на експорт			
Сплата митних платежів і мита			
Нарахування митних платежів і мита			
Залік взаємних вимог у межах бартерного договору			

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Що таке компенсаційна угода? Які її типи та ознаки?
2. З яких етапів складаються бартерні операції?
3. У чому особливості укладання зовнішньоекономічного бартерного договору?
4. Який порядок митного оформлення бартерних операцій?
5. Які особливості податкового і бухгалтерського обліку бартерних операцій?
6. Як встановлюються ціни у межах бартерних операцій?

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ОБЛІК ІНШИХ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ**

Тема 3.1 Облік валютно-фінансових операцій

Завдання 3.1.1

Підприємство одержало короткостроковий кредит у розмірі 8 000 дол. за курсу НБУ 38,0 грн за дол. У звітному кварталі була погашена частина кредиту у розмірі 2 000 дол. Курс на момент погашення – 38,13 грн за дол. Крім того, на кінець кварталу нараховані і сплачені відсотки за користування кредитом у розмірі 100 дол., термін сплати яких

відповідно до договору припадає на кінець кварталу. Курс НБУ на кінець кварталу – 38,1. Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Відображення кредитних операцій

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримання короткострокового банківського кредиту на валютний рахунок підприємства			
Сплата частини кредиту			
Нарахування курсової різниці на момент погашення частини кредиту			
Нарахування відсотків за користування кредитом			
Сплата відсотків по кредиту			

Завдання 3.1.2

Підприємство одержало довгостроковий кредит у розмірі 10 000 дол. за курсу НБУ 37,9 грн за дол. У звітному кварталі була погашена частина кредиту у розмірі 1 000 дол. Курс на момент погашення – 37,88 грн за дол. Крім того, на кінець кварталу нараховані відсотки за користування кредитом у розмірі 200 дол., термін сплати яких відповідно до договору – кінець кварталу. Курс НБУ на кінець кварталу – 37,85 грн за дол. Відсотки фактично були сплачені в наступному кварталі, курс НБУ на момент їхньої оплати склав 37,6 грн за дол. Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Відображення кредитних операцій

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Отримання довгострокового банківського кредиту на валютний рахунок підприємства			
Сплата частини кредиту			

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
Нарахування курсової різниці на момент погашення частини кредиту			
Нарахування відсотків за користування кредитом			
Нарахування курсової різниці на кінець кварталу на суму непогашеної частини кредиту			
Сплата відсотків по кредиту			
Нарахування курсової різниці на момент погашення відсотків по кредиту			

Завдання для самостійної роботи

Завдання 3.1.3

Підприємство 02.01. одержало довгостроковий кредит у розмірі 25 000 дол. за курсу НБУ 38,0 грн за дол. У звітному кварталі була погашена частина кредиту у розмірі 3 000 дол. Курс на момент погашення – 37,9 грн за дол. Крім того, на кінець кварталу нараховані відсотки за користування кредитом, виходячи із ставки 25 % річних, термін сплати яких відповідно до договору припадає на кінець кварталу. Курс НБУ на кінець I кварталу – 37,88 грн за дол. Відсотки за I і II квартал фактично були сплачені у III кварталі. Курс НБУ на кінець II кварталу – 38,1 грн за дол. Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Відображення кредитних операцій

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
Отримання довгострокового банківського кредиту на валютний рахунок підприємства			
Сплата частини кредиту			
Нарахування курсової різниці на момент погашення частини кредиту			
Нарахування відсотків за користування кредитом за I квартал			

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4
Нарахування курсової різниці на кінець кварталу на суму непогашеної частини кредиту			
Нарахування відсотків за користування кредитом за II квартал			
Нарахування курсової різниці на кінець кварталу на суму непогашеної частини кредиту			
Нарахування курсової різниці на кінець кварталу на суму непогашених відсотків за I квартал			
Сплата відсотків по кредиту			
Нарахування курсової різниці на момент погашення відсотків по кредиту			

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Які види кредитних угод Вам відомі?
2. Які особливості оформлення кредитів від нерезидентів?
3. Які особливості обліку кредитних операцій в бухгалтерському обліку?
4. Які особливості обліку кредитних операцій в податковому обліку?
5. Особливості застосування форфейтингу.
6. Особливості застосування овердрафту.

Тема 3.2 Облік інвестиційних операцій

Завдання 3.2.1

Розмір статутного фонду підприємства визначений у розмірі 100 000 дол. (за курсу НБУ 38,0 грн за дол.). Водночас внесок до статутного фонду повинен здійснитися грошовими коштами (курс НБУ у момент фактичного внесення грошових коштів склав 37,9 грн за дол.). Відобразити ці операції в бухгалтерському обліку (табл. 3.4).

Таблиця 3.4 – Відображення внесення власного капіталу

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Визначений розмір статутного фонду			
Перераховані як внесок до статутного фонду грошові кошти			
Відображена курсова різниця			

Завдання 3.2.2

10 жовтня засновники підприємства підписали установчий договір, відповідно до якого внесок українського засновника – 27 500 грн, внесок іноземного засновника – 15 тис. дол. США. Іноземний засновник вніс кошти на валютний рахунок підприємства в сумі 10 000 дол. США та надав верстат, вартість якого оцінена в 5 000 дол. США.

Курси НБУ на дати здійснення операцій:

10.10 – 38,0 грн/дол. США;

20.10 – 37,9 грн/дол. США.

Відобразити ці операції в бухгалтерському обліку (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Відображення операцій з формування статутного капіталу

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Визначений розмір статутного фонду згідно із засновницькою угодою			
Здійснено внески засновників: – грошовими коштами в національній валюті; – грошовими коштами в іноземній валюті; – основними засобами			
Відображена курсова різниця			

Завдання 3.2.3

Підприємство придбало пакет акцій (35 % від загального пакету) підприємства-нерезидента вартістю 20 000 дол. Курс НБУ у момент перерахування грошових коштів склав 38,1 грн за дол. Чистий прибуток

підприємства-нерезидента склав 4 000 дол. (курс НБУ на кінець року – 37,9 грн за дол.), загальна сума нарахованих дивідендів – 3 000 дол. (курс НБУ – 38,0 грн за дол.), додатковий капітал підприємства-нерезидента збільшився на 500 дол. Відобразити вказані операції в бухгалтерському обліку (табл. 3.6).

Таблиця 3.6 – Відображення придбання акцій

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Перераховані грошові кошти за акції			
Одержані акції			
Відображена курсова різниця на кінець звітнього періоду			
Збільшена балансова вартість фінансових інвестицій на частку інвестора в чистому прибутку об'єкта інвестування			
Нараховані дивіденди			
Збільшена балансова вартість фінансових інвестицій на частку інвестора в сумі збільшення додаткового капіталу			
Відображений фінансовий результат			

Завдання для самостійної роботи

Завдання 3.2.4

Підприємство нарахувало дивіденди засновникам:

- засновнику-резиденту – 500,0 грн;
- засновнику-нерезиденту – 300 дол. США.

Дивіденди було виплачено 20 жовтня.

Курси НБУ на дату здійснення операцій:

- 02.10 – 37,9 грн/дол. США;
- 20.10 – 38,1 грн/дол. США.

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Відкриття рахунків представництвами іноземних підприємств на території України.

2. Особливості функціонування господарських одиниць іноземних підприємств.

3. Здійснення фінансових інвестицій за межами України.

4. Особливості обліку фінансових інвестицій у зарубіжні підприємства.

5. Як відображаються у фінансовій звітності операції господарських одиниць за межами України?

6. Які особливості отримання фінансових інвестицій в іноземній валюті?

7. Які особливості відображення фінансових інвестицій в обліку?

8. Особливості ввозу майна як внеску до статутного фонду з погляду оподаткування.

Тема 3.3 Облік службових відряджень за кордон

Завдання 3.3.1

2 лютого директору ТОВ «Мон» виданий аванс на службове відрядження за кордон у розмірі 680 дол. Цього ж дня він виїхав до Туреччини. Курс НБУ на 02.02 – 38,1 грн за дол. Тривалість відрядження – 4 дні. Курс на дату повернення – 37,98 грн за дол. Під час відрядження витрати на проживання в готелі становили 270 дол., вартість проїзду – 200 дол. Визначити витрати на відрядження та відобразити операції в обліку (табл. 3.7).

Таблиця 3.7 – Відображення операцій із відрядження

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Отримано із банку валюту			
Видано аванс на відрядження			
Відображено витрати по відрядженню			
Повернено залишок невикористаних коштів			
Відображено курсову різницю			

Завдання 3.3.2

10 жовтня працівник надав в бухгалтерію авансовий звіт, до якого були додані такі документи:

- посвідчення про відрядження (вибув – 04.10, прибув – 07.10);
- копія закордонного паспорту з відмітками про проходження прикордонного контролю 04.10 та 07.10;
- 2 квитки вартістю 100 євро кожний;
- рахунок за проживання в готелі з одноразовим харчуванням на суму 240 євро;
- нараховані добові витрати.

Курс НБУ на дату видачі авансу – 40,5 грн/євро.

Працівник отримав аванс на відрядження у розмірі 672 євро і отримав кошти з бухгалтерії. Курс НБУ на дату затвердження авансового звіту і повернення коштів – 40,9 грн/євро.

Здійснити необхідні розрахунки та відобразити операції в обліку (табл. 3.8).

Таблиця 3.8 – Відображення витрат на відрядження

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
Віднесено на затрати суму витрат на відрядження			
Повернуто до каси залишок невикористаних коштів			
Відображено курсову різницю			

Завдання для самостійної роботи

Завдання 3.3.3

2 березня директору підприємства виданий аванс на службове відрядження за кордон у розмірі 700 євро. Цього ж дня він виїхав до Німеччини. Курс НБУ на 02.03 – 39,1 грн за євро. Тривалість відрядження – 6 днів. Курс на дату повернення – 39,0 грн за євро. Під час відрядження витрати на проживання в готелі становили 170 євро., вартість проїзду – 200 євро. Визначити витрати на відрядження та відобразити операції в обліку.

Запитання для контролю засвоєння знань

1. Особливості відрядження за кордон працівників бюджетних установ.
2. Документи, що підтверджують витрати на відрядження.
3. Як здійснюється документальне оформлення відрядження?
4. Порядок визначення суми авансу.
5. Як відображаються витрати на відрядження в іноземній валюті?

Тема 3.4 Облік лізингових та інших зовнішньоекономічних операцій

Запитання для контролю засвоєння знань:

1. Що таке міжнародні лізингові операції?
2. Які особливості відображення в обліку міжнародних лізингових операцій?
3. Які особливості відображення в обліку комісійних та консигнаційних операцій?
4. Які компанії відносяться до офшорних?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання 1

Для виконання цього завдання варто звернутися до вихідних даних, наведених у таблиці 1. На основі цих даних необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій підприємства;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку і проаналізувати фінансовий результат від операцій.

Таблиця 1 – Вихідні показники

Зміст операції	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Придбання валюти										
Перераховані гривні для придбання валюти, комісійна винагорода банку 1,5 %.	8 000 дол.	12 000 дол.	5 000 дол.	7 000 дол.	4 000 дол.	9 000 дол.	11 000 дол.	10 000 дол.	6 000 дол.	5 500 дол.
Курс МБВР	38,1	38,02	38,2	38,25	38,15	38,35	38,0	38,14	38,20	38,12
Курс НБУ на дату надходження валюти	38,0	37,95	38,15	38,2	38,02	38,30	37,95	38,10	38,12	38,11

Завдання 2

Для виконання цього завдання необхідно звернутися до вихідних даних, наведених у таблиці 2.

На основі цих даних необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій підприємства;
- здійснити потрібні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку і проаналізувати фінансовий результат від операцій.

Таблиця 2 – Вихідні показники

Зміст операції	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Продаж валюти										
Перераховано для продажу валюти, дол.	4 000	6 000	5 500	2 000	8 000	4 500	5 000	7 000	15 000	20 000
Курс НБУ на дату продажу валюти	38,2	38,35	38,1	38,3	38,28	38,33	38,30	38,35	38,0	38,45
Курс продажу валюти на валютній біржі (МБВР)	38,25	38,3	38,15	38,25	38,3	38,35	38,4	38,3	38,15	38,4
Комісійна винагорода банку	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %

Завдання 3

Для виконання цього завдання необхідно звернутися до вихідних даних, наведених у таблиці 3.

На основі цих даних необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій підприємства;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку і проаналізувати фінансовий результат від операцій.

Таблиця 3 – Вихідні показники

Зміст операції	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Перерахування авансу	6 000	7 000	1 500	500	2 000	3 000	1 000	2 500	4 000	3 500
Курс НБУ на дату авансу	38,15	38,21	38,18	38,11	38,2	38,12	38,25	38,10	38,22	38,13

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Одержані товари від постачальника, сплачено мито 3%, ПДВ 20%	10 000	11 000	3 000	2 500	3 000	5 000	4 000	4 500	6 000	5 500
Курс НБУ на дату оформлення декларації	38,2	38,15	38,21	38,3	38,10	38,18	38,15	38,13	38,12	38,05
Курс НБУ на кінець кварталу	38,1	38,2	38,15	38,1	38,05	38,1	38,2	38,12	38,05	38,08
Перерахування остаточної оплати у наступному кварталі	4 000	4 000	1 500	2 000	1 000	2 000	3 000	2 000	2 000	2 000
Курс НБУ на дату оплати	38,25	38,13	38,4	38,3	38,05	38,15	38,10	38,03	38,18	38,02

Завдання 4

Для виконання цього завдання необхідно звернутися до вихідних даних, наведених у таблиці 4. На основі цих даних необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій підприємства;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку.

Таблиця 4 – Вихідні показники

Зміст операції	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Одержання авансу	6 000	4 000	5 000	2 000	3 000	4 500	5 000	4 000	5 500	6 500
Курс НБУ на дату авансу	38,1	38,15	38,2	38,0	38,05	38,25	38,05	38,04	38,32	38,04
Відвантажено продукцію, на митниці сплачено мито 2 %	9 000	8 000	9 000	4 000	6 000	9 000	10 000	12 000	11 000	13 000
Курс НБУ на дату оформлення митної декларації	38,2	38,0	38,25	38,3	38,2	38,3	38,03	38,35	38,14	38,05

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Курс НБУ на кінець кварталу	38,1	38,2	38,15	38,1	38,05	38,1	38,2	38,12	38,05	38,08
Отримання остаточної оплати у наступному кварталі	3 000	4 000	4 000	2 000	3 000	4 500	5 000	8 000	5 500	6 500
Курс НБУ на дату оплати	38,25	38,2	38,1	38,05	38,0	38,11	38,2	38,3	38,35	38,2

Завдання 5

Для виконання цього завдання варто звернутися до вихідних даних, наведених у таблиці 5. На основі цих даних необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій підприємства;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку і проаналізувати фінансовий результат від операцій.

Таблиця 5 – Вихідні показники

Зміст операції	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Отримано кредит	10 000	20 000	5 000	7 000	8 000	9 000	12 000	25 000	30 000	40 000
Курс НБУ на дату отримання кредиту	38,1	38,2	38,15	38,1	38,05	38,1	38,2	38,12	38,05	38,08
Нараховані відсотки	50	30	40	20	35	40	80	100	110	200
Курс на дату нарахування	38,2	38,0	38,25	38,3	38,2	38,3	38,03	38,35	38,14	38,05
Курс НБУ на кінець кварталу	38,15	38,21	38,18	38,11	38,22	38,12	38,25	38,10	38,22	38,13
Сплачені відсотки у наступному кварталі	50	30	40	20	35	40	80	100	110	200

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Курс НБУ на дату сплати	38,05	38,1	38,11	38,12	38,18	38,02	38,14	38,12	38,0	38,2
Погашено частково кредит у наступному кварталі	1 000	1 500	500	600	700	900	1 600	2 000	3 000	4 000
Курс НБУ на дату сплати	38,25	38,13	38,4	38,3	38,0	38,15	38,10	38,03	38,18	38,02

Завдання 6

Для виконання цього завдання варто звернутися до вихідних даних, наведених у таблиці 6. На основі цих даних необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій підприємства;
- здійснити необхідні розрахунки;
- відобразити в системі бухгалтерського обліку і проаналізувати фінансовий результат від операцій.

Таблиця 6 – Вихідні показники

Зміст операції	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Ввезена давальницька сировина, мито – 2 %, ПДВ – 20 %	10 000	20 000	5 000	7 000	8 000	9 000	12 000	25 000	30 000	40 000
Курс НБУ на дату ввезення сировини	38,1	38,2	38,15	38,1	38,5	38,1	38,2	38,12	38,05	38,08
Вартість послуг із переробки, дол.	500	300	400	200	350	450	800	1000	1100	2000
Собівартість переробки, грн	2 000	1 000	500	200	300	350	400	600	650	700
Курс НБУ на дату відвантаження продукції з давальницької сировини	38,2	38,0	38,25	38,3	38,2	38,3	38,03	38,35	38,14	38,05
Курс НБУ на кінець кварталу	38,15	38,21	38,18	38,11	38,22	38,12	38,25	38,10	38,22	38,13
Курс НБУ на дату оплати від замовника	38,25	38,13	38,4	38,3	38,0	38,15	38,10	38,03	38,18	38,02

Завдання 7

Для виконання цього завдання студент повинен скласти реферат відповідно до свого варіанта (за останньою цифрою залікової книжки). Обсяг реферату не повинен перевищувати 10 друкованих сторінок.

Реферат – це самостійне дослідження, виконане студентом на підставі аналізу статей, наведених у спеціалізованих бухгалтерських виданнях «Податки та бухгалтерський облік», «Бухгалтер», «Бухгалтерія», «Все про бухгалтерський облік», «Дебет-Кредит», «Сучасний бухгалтер» та інших.

Метою підготовки реферату є поглиблення студентом теоретичних і практичних знань з обраного питання, вироблення умінь застосовувати їх для вирішення конкретних практичних завдань; пошук проблемних облікових питань та умінь їх самостійно аналізувати та робити обґрунтовані висновки; визначення ступеня підготовки студента до самостійної практичної діяльності. Працюючи над рефератом, студент має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань роботи, побудови логічного плану й оптимальної структури, роботи з літературними джерелами, аналізу та оцінки різних аспектів досліджуваного питання, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

Основними завданнями роботи є:

- вивчення (або поглиблення) та узагальнення теоретико-методологічних проблемних питань;
- проведення всебічної діагностики;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до вирішення визначених облікових проблем.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напряму особливостей питання.

Студент має ґрунтовно ознайомитись з теоретичними засадами обраної проблематики, на підставі аналізу літературних джерел узагальнити існуючі підходи та обґрунтувати існуючі проблемні питання в роботі. Визначаються наявні проблеми і причини їхнього виникнення. Це також є основою для розробки і обґрунтування альтернативних пропозицій щодо усунення проблем і визначення найбільш доцільного способу їхнього вирішення в сучасних умовах.

Реферат повинен мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Таблиця 8 – Варіанти рефератів теоретичної частини контрольної роботи

Тема реферату	Номер варіанта
1	2
Особливості розрахунків чеками та акредитивами в іноземній валюті	1
Митні процедури, порядок формування митної вартості, документальне забезпечення та облік імпортних операцій	2
Митні процедури, порядок формування митної вартості, документальне забезпечення та облік експортних операцій	3
Сутність та облік операцій з давальницькою сировиною	4
Сутність та облік бартерних операцій	5
Порядок, умови здійснення та облік інвестиційної діяльності	6
Сутність та облік кредитних операцій	7
Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття, відображення операцій із придбання та продажу валюти в обліку	8
Сутність та облік лізингових операцій	9
Міжнародний офшорний бізнес	0

ТЕСТИ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. В Україні здійснюються такі види зовнішньоекономічної діяльності:
  - а) тільки ті види, на які суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності отримана ліцензія;
  - б) усі види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у винятковій формі законами України;
  - в) усі види зовнішньоекономічної діяльності;
  - г) винятково імпорт та експорт товарів.
2. Зовнішньоекономічну діяльність мають право здійснювати:
  - а) винятково юридичні особи;

б) фізичні особи – підприємці та юридичні особи, установчі документи яких передбачають здійснення зовнішньоекономічної діяльності;

в) винятково фізичні особи;

г) усі фізичні та юридичні особи.

3. Рішення про застосування режиму ліцензування експорту (імпорту) товарів, зокрема встановлення квот (кількісних або інших обмежень), приймається:

а) Президентом України;

б) митними органами;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) податковими органами.

4. Ліцензування імпорту товарів запроваджується в Україні:

а) для всіх імпортних товарів;

б) за необхідності застосування заходів захисту вітчизняного товаровиробника;

в) на виконання вимог країн-експортерів;

г) для підприємств певної категорії.

5. Ліцензування експорту товарів запроваджується в Україні:

а) у разі необхідності забезпечення захисту життя, здоров'я людини, тварин або рослин, навколишнього природного середовища, громадської моралі, національного багатства художнього, історичного чи археологічного значення або захисту прав інтелектуальної власності, а також відповідно до вимог державної безпеки;

б) для усіх груп товарів;

в) на виконання вимог країн-імпортерів;

г) для підприємств певної категорії.

6. Визначити, чи є правильним твердження: зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємозв'язках між ними, як на території України, так і за її межами:

а) так;

б) ні.

7. Генеральні ліцензії видаються:

а) на обмежений термін;

б) підприємствам, які проводять операції з іноземною валютою;

в) банкам на необмежений термін;

г) на період дії режиму валютного регулювання комерційним банкам.

8. Індивідуальні ліцензії видаються:

а) підприємствам на здійснення разової валютної операції на період, необхідний для здійснення такої операції;

б) банкам на необмежений термін;

в) підприємствам на необмежений термін;

г) інше.

9. Неавтоматичне ліцензування – це:

а) надання дозволу на експорт усім суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності;

б) надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом певного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких встановлюються певні квоти;

в) надання дозволу на експорт / імпорт протягом необмеженого часу;

г) інший варіант.

10. Автоматичне ліцензування – це:

а) надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом певного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти;

б) надання дозволу на експорт товарів, щодо яких встановлені квоти;

в) надання дозволу на експорт на необмежений час;

г) інше.

11. Терміни ІНКОТЕРМС групи Е:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір із перевізником укладає покупець;

в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

12. Зовнішньоекономічний договір може бути складений:

а) у письмовій формі;

б) в усній формі;

в) у письмовій чи в усній формі;

г) у письмовій формі з дотриманням відповідних правил складання зовнішньоекономічних контрактів.

13. Терміни ІНКОТЕРМС групи F:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. Договір із перевізником укладає покупець;

в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

14. Терміни ІНКОТЕРМС групи C:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

в) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. Договір із перевізником укладає покупець;

г) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця.

15. Терміни ІНКОТЕРМС групи D:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця;

в) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. Договір із перевізником укладає покупець;

г) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець.

16. Форс-мажорні обставини:

а) це виключні умови постачання;

б) це зміна напряму постачання;

в) це заміна товару;

г) містить відомості про те, в яких випадках умови договору можуть бути не виконані сторонами.

17. Базисні умови постачання товарів:

а) умови, визначені підприємством;

б) визначають вартість постачання;

в) визначають відповідальність

г) систематизовані в уніфікованому документі – ІНКОТЕРМС.

18. До монетарних статей належать:

а) заборгованість по розрахунках за авансами;

б) основні засоби;

в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;

г) фінансові інвестиції в іноземній валюті, якщо їхнє повернення у валюті гарантоване законодавством країни перебування.

19. Курсові різниці визначаються:

а) тільки за монетарними статтями;

б) тільки за немонетарними статтями;

в) за монетарними та немонетарними статтями;

г) за монетарними статтями та деякими немонетарними статтями.

20. Монетарні відображаються на дату балансу:

- а) за курсом НБУ на дату балансу;
- б) за історичною або справедливою собівартістю, за якою вони зараховані на баланс;
- в) за курсом НБУ, що передує даті балансу;
- г) за курсом МБВБ.

21. Сума авансу в іноземній валюті, надана іншим особам у рахунок платежів для придбання активів під час зарахування у вартість цих активів, перераховується у валюту звітності із застосуванням:

- а) курсу НБУ на дату отримання активів;
- б) курсу МБВР;
- в) валютного курсу НБУ на дату сплати авансу;
- г) курсу НБУ на дату підписання угоди.

22. До немонетарних статей належать:

- а) несплачений статутний капітал;
- б) векселі видані, виражені в іноземній валюті;
- в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
- г) дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті.

23. Визначення курсових різниць за монетарними статтями проводиться:

- а) на дату визначення активів і зобов'язань;
- б) винятково на дату здійснення розрахунків;
- в) у разі зміни курсу НБУ на яку-небудь дату;
- г) на дату балансу та дату здійснення розрахунків.

24. Сума авансу в іноземній валюті, одержана від інших осіб у рахунок платежів для постачання готової продукції, інших активів у разі включення до складу доходу звітного періоду, перераховується у валюту звітності із застосуванням:

- а) курсу НБУ на дату отримання активів;

- б) курсу МБВР;
- в) валютного курсу НБУ на дату отримання авансу;
- г) курсу НБУ на дату підписання угоди.

25. Курсові різниці від неопераційної діяльності – це різниці, що виникають унаслідок перерахунку статей балансу, відображення яких обумовлено здійсненням:

- а) інвестиційної та операційної діяльності;
- б) фінансової та операційної діяльності;
- в) інвестиційної і фінансової діяльності;
- г) операційної діяльності.

26. Принцип єдиного грошового вимірника:

а) це принцип, згідно з яким вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій здійснюється в тій валюті, у якій складений контракт;

б) це принцип, згідно з яким вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій здійснюється в єдиній грошовій одиниці – гривні.

в) це принцип, згідно з яким вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій здійснюється в валюті підприємства-експортера;

г) інший варіант.

27. Під час здійснення операцій з продажу іноземної валюти до складу доходів чи витрат включається:

а) доходи від продажу та собівартість проданої валюти виходячи з курсу НБУ;

б) позитивна чи від'ємна різниця між доходом від продажу, який розраховується виходячи із курсу НБУ, та балансовою вартістю валюти;

в) позитивна чи від'ємна різниця між доходом від продажу, який розраховується виходячи із комерційного курсу МБВР, та вартістю валюти, яка розраховується за курсом на дату продажу;

г) інший варіант.

28. Отримання індивідуальної ліцензії НБУ не передбачене під час проведення таких валютних операцій:

а) здійснення платежів в іноземній валюті за межі України на виконання обов'язків перед нерезидентами з оплати продукції, послуг, робіт;

б) надання і отримання резидентами кредитів в іновалюті у випадках, якщо терміни і суми таких кредитів перевищують установлені законодавством межі;

в) використання іновалюті на території України як засобу платежу або як застави;

г) здійснення інвестицій за кордон.

29. Інкасо – це:

а) умовне грошове зобов'язання, що надається банком-емітентом від власного імені здійснити платіж на користь одержувача коштів;

б) безумовне зобов'язання, що надається банком-емітентом від власного імені здійснити платіж на користь одержувача коштів;

в) умовне грошове зобов'язання, що надається особою-наказодавцем акредитива від власного імені, здійснити платіж на користь одержувача коштів;

г) банківська операція, за допомогою якої банк (установа) одержує кошти від платника, що призначені для виплати за чеком чекодержателю.

30. Дорожній чек – це:

а) є негрошовим зобов'язанням чекодавця виплатити зазначену в чеку суму чекодержателю (власнику);

б) паперовий розрахунковий документ, виражений в іноземній валюті й використовується як засіб міжнародних розрахунків неторговельного характеру і є грошовим зобов'язанням чекодавця виплатити зазначену в чеку суму чекодержателю (власнику), підпис якого проставляється у вказаному місці під час продажу;

в) платіжне доручення перерахувати певну суму;

г) все перелічене вище.

31. Акредитив – це:

а) умовне грошове зобов'язання, що надається банком-емітентом від власного імені здійснити платіж на користь одержувача коштів;

б) це умовне грошове зобов'язання, що надається банком-емітентом за дорученням та з інструкціями особи – наказодавця акредитива (та від його імені) або від власного імені, здійснити платіж на користь одержувача коштів чи визначеної ним особи бенефіціара або акцептувати і сплатити виставлені бенефіціаром переказні векселі (тратти), або уповноважити інший банк провести такий платіж, або акцептувати і сплатити переказні векселі (тратти), або надати повноваження іншому банку здійснити неогоціацію (купити або врахувати переказні векселі (тратти) проти передбачених документів з урахуванням дотримання умов акредитива;

в) безумовне зобов'язання, що надається банком-емітентом від власного імені здійснити платіж на користь одержувача коштів;

г) умовне грошове зобов'язання, що надається особою-наказодавцем акредитива від власного імені, здійснити платіж на користь одержувача коштів

32. Експортний акредитив – це:

а) акредитив, що відкривається іноземним банком-емітентом на користь бенефіціара, розташованого на території України;

б) акредитив, який відкривається уповноваженим банком-емітентом за дорученням наказодавця акредитива або за дорученням іншого банку або від власного імені на користь бенефіціара, розташованого за межами України або в межах України за умови відкриття трансферабельного (переказного) акредитива;

в) все перелічене вище;

г) інше.

33. Імпортний акредитив – це:

а) акредитив, що відкривається іноземним банком-емітентом на користь бенефіціара, розташованого на території України;

б) акредитив, який відкривається уповноваженим банком-емітентом за дорученням наказодавця акредитива або за дорученням іншого банку або від власного імені на користь бенефіціара, розташованого за межами України або в межах України за умови відкриття трансферабельного (переказного) акредитива;

в) усе перелічене вище;

г) інше.

34. Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті при включенні у вартість придбаних активів перераховується із застосуванням валютного курсу:

а) на дату виплати авансу;

б) на дату отримання товарів;

в) на кінець кварталу.

35. Податок на додану вартість, сплачений під час імпортування товарів, у разі, якщо такі товари використовуються частково в оподатковуваних, частково в неоподатковуваних операціях, відображається так:

а) включається в податковий кредит;

б) включається у вартість товарів;

в) відшкодовується за рахунок відповідних джерел;

г) сума сплаченого податку включається в податковий кредит щодо використання таких товарів в оподатковуваних операціях звітного періоду.

36. Облікова ціна імпортних товарів не містить:

а) контрактну вартість;

б) транспортно-заготівельні витрати, сплачені в інвалюті;

- в) мито і митний збір;
- г) курсову різницю.

37. Податок на додану вартість визначається, виходячи з митної вартості товару, визначеної:

- а) за курсом НБУ на дату передплати;
- б) за курсом НБУ на дату ввезення товарів;
- в) за курсом НБУ на дату складання митної декларації;
- г) за курсом НБУ на дату оприбуткування товарів.

38. Basis для обчислення ПДВ є:

- а) фактурна вартість товару;
- б) вартість товару за даними обліку;
- в) митна вартість товару з урахуванням мита та акцизного податку;
- г) інше.

39. Акцизний податок нараховується:

- а) за фіксованою ставкою на всі види товарів;
- б) на імпортовані товари певних категорій за адвалорною, комбінованою або специфічною ставкою;
- в) тільки за специфічною ставкою;
- г) тільки за адвалорною ставкою.

40. В Україні не застосовуються такі види ставок мита:

- а) лінійна;
- б) адвалорна – у відсотках до встановленої бази оподаткування;
- в) специфічна – у грошовому розмірі на одиницю бази оподаткування;
- г) комбінована, що складається з адвалорної та специфічної ставок мита.

41. Митні платежі не містять:

- а) податок на додану вартість;
- б) мито;
- в) акцизний податок;
- г) податок із власників транспортних засобів.

42. Під час отримання авансу дохід від експорту в бухгалтерському обліку перераховується у валюту звітності:

- а) із застосуванням валютного курсу на дату експортування продукції;
- б) із застосуванням валютного курсу на дату отримання авансу;
- в) із застосуванням валютного курсу на кінець кварталу;
- г) із застосуванням середнього курсу валют.

43. Операції із вивезення товарів за межі митної території України:

- а) є об'єктом обкладення податком на додану вартість за ставкою 0 %;
- б) є об'єктом обкладення податком на додану вартість за ставкою 20 %;
- в) не є об'єктом оподаткування;
- г) звільнені від оподаткування.

44. Підприємство експортувало товар вартістю 4 000 дол. на умовах 50 % передплати, курс НБУ на дату передплати – 35,0, на дату митного оформлення – 35,1 грн за долар, курс НБУ на дату остаточної оплати – 35,2 грн за долар.

Курсова різниця буде відображатися:

- а) у складі доходів у розмірі 200 грн;
- б) у складі доходів у розмірі 400 грн;
- в) у складі витрат у розмірі 400 грн;
- г) не буде відображатися.

45. Собівартість експортованої продукції відображається так:

- а) дебет 362, кредит 26;
- б) дебет 90, кредит 26;
- в) дебет 90, кредит 28;
- г) дебет 362, кредит 28.

46. Реалізація продукції зарубіжним покупцям відображається як:

- а) дебет 362, кредит 70;
- б) дебет 312, кредит 70;
- в) дебет 362, кредит 26;

г) дебет 362, кредит 28.

47. Декларуванню підлягають:

а) усі матеріальні цінності, що переміщуються через митницю;

б) матеріальні цінності, що переміщуються через митницю, фактурна вартість яких перевищує 1 000 дол.;

в) матеріальні цінності, що переміщуються через митницю, митна вартість яких перевищує 150 євро;

г) матеріальні цінності, що переміщуються через митницю, фактурна вартість яких перевищує 200 дол.

48. Під час експорту:

а) сплачується ПДВ 20 % у всіх випадках;

б) ПДВ складає 0 % у всіх випадках;

в) ПДВ складає 0 % у разі підтвердження факту фактичного вивезення товарів;

г) інше.

49. Доходи, одержані (нараховані) платником податку в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів, перераховуються в гривні по курсу НБУ:

а) на дату нарахування доходів;

б) на дату отримання валютної виручки від нерезидента;

в) на дату першої із подій – нарахування чи отримання доходів;

г) на кінець кварталу.

50. Якщо зовнішньоекономічним контрактом передбачено, що готова продукція, виготовлена з давальницької сировини українського замовника, не повертається в Україну, то:

а) підприємство на суму податків і зборів, що сплачуються на митниці, оформляє вексель;

б) податки та збори не сплачуються;

в) мито, податки та збори справляються на момент митного оформлення давальницької сировини, що вивозиться за межі території України;

г) інший варіант.

51. Факт передачі давальницької сировини виконавцю відображається записом:

а) дебет 23, кредит 201;

б) дебет 26, кредит 201;

в) дебет 28, кредит 201;

г) дебет 206, кредит 201.

52. Готова продукція, виготовлена в Україні з давальницької сировини іноземного замовника, під час вивезення:

а) оподатковується ПДВ;

б) оподатковується митом, іншими податками і зборами;

в) не оподатковується митом, іншими податками і зборами (окрім митних зборів);

г) інший варіант.

53. Вартість давальницької сировини повинна складати:

а) не більше 20 % вартості виготовленої продукції;

б) вартість не має значення;

в) не менше 10 % вартості виготовленої продукції;

г) не менше 20 % вартості виготовленої продукції.

54. У виконавця давальницька сировина відображається:

а) на рахунку 20;

б) на рахунку 23;

в) на забалансовому рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки»;

г) на рахунку 26.

55. Термін здійснення операції з давальницькою сировиною має бути:

а) не більше 30 календарних днів із моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину;

б) не більше 180 календарних днів із моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину;

в) не більше 90 календарних днів із моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину;

г) не більше 60 календарних днів із моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину.

56. Під час ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України сплата ввізного мита, податків і зборів проводиться:

а) шляхом видачі простого векселя з терміном платежу, що дорівнює терміну здійснення операції з давальницькою сировиною;

б) шляхом сплати грошових коштів;

в) не проводиться;

г) інший варіант.

57. У разі вивезення з митної території України готової продукції з давальницької сировини не в повному обсязі:

а) вексель, виданий під час ввезення давальницької сировини на сплату податків та зборів, погашається;

б) вексель, виданий під час ввезення давальницької сировини на сплату податків та зборів, погашається частково – відповідно до обсягу ввезеної готової продукції;

в) вексель погашається шляхом сплати грошових коштів;

г) інший варіант.

58. Витрати з оплати послуг інших організацій з переробки давальницької сировини у замовника відображаються:

а) дебет 26, кредит 63;

б) дебет 23, кредит 63;

в) дебет 20, кредит 63;

г) інший варіант.

59. Під час експорту матеріальних цінностей шляхом бартерних операцій сума ПДВ, сплачена під час придбання матеріальних цінностей, відображається:

а) по дебету відповідних рахунків обліку запасів і не належить до складу податкового кредиту;

б) належить до податкового кредиту;

в) відшкодовується за рахунок відповідних джерел;

г) інший варіант.

60. Заборгованість по бартерних операціях:

а) підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів;

б) не підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів;

в) підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів тільки на кінець звітного періоду;

г) інший варіант.

61. Виручка від реалізації продукції в межах бартерної операції з метою оподаткування визначається, виходячи із:

а) цін, установлених контрактом;

б) звичайних цін;

в) вільних цін;

г) цін, установлених митним органом.

62. Під час експорту матеріальних цінностей шляхом бартерних операцій сума ПДВ, сплачена під час придбання матеріальних цінностей, відображається:

а) по дебету відповідних рахунків обліку запасів і не належить до складу податкового кредиту;

б) належить до податкового кредиту;

в) відшкодовується за рахунок відповідних джерел;

г) інший варіант.

63. Вартість товарів (робіт, послуг), одержаних внаслідок здійснення бартерних операцій, визначається:

- а) із застосуванням валютного курсу на дату відвантаження товарів;
- б) із застосуванням валютного курсу на дату отримання товарів;
- в) із застосуванням валютного курсу на дату здійснення першого із подій – або відвантаження нерезиденту товарів (надання робіт, послуг), або отримання від нерезидента товарів (робіт, послуг);
- г) інший варіант.

64. Доходи, одержані від здійснення бартерних операцій, визначаються:

- а) із застосуванням валютного курсу на дату відвантаження товарів;
- б) із застосуванням валютного курсу на дату отримання товарів;
- в) із застосуванням валютного курсу на дату здійснення першого із подій – або відвантаження нерезиденту товарів (надання робіт, послуг), або отримання від нерезидента товарів (робіт, послуг);
- г) інший варіант.

65. Справедлива вартість:

- а) вартість, встановлена договором;
- б) це сума, за якою може бути здійснений обмін активу в результаті операції між проінформованими, зацікавленими і незалежними сторонами;
- в) сума грошей, сплачена на рахунок;
- г) інше.

66. Під час обміну подібними активами:

- а) дохід не визнається;
- б) дохід визнається частково;
- в) дохід визнається виходячи з вартості товару;
- г) інше.

67. Підприємство нарахувало дивіденди іноземним інвесторам у розмірі 2000 дол., курс на момент нарахування – 37,1 грн, курс НБУ на

момент виплати – 37,0 грн. Курсова різниця в бухгалтерському обліку буде відображена у такий спосіб:

- а) дебет 974, кредит 671 – 200 грн;
- б) дебет 671, кредит 744 – 200 грн;
- в) дебет 945, кредит 671 – 100 грн;
- г) дебет 671, кредит 714 – 200 грн.

68. Заборгованість засновників у разі зміни курсу:

- а) не перераховується;
- б) перераховується у всіх випадках;
- в) перераховується у випадку, якщо заборгованість є монетарною статтею;
- в) перераховується у випадку, якщо заборгованість є немонетарною статтею.

69. У разі ліквідації підприємства-нерезидента або продажі акцій сума, накопичена на рахунку 425 «Інший додатковий капітал», відноситься:

- а) дебет 425 «Інший додатковий капітал», кредит 14 «Фінансові інвестиції»;
- б) дебет 14 «Фінансові інвестиції», кредит 714 «Дохід, відповідно, до складу доходів або витрат від неопераційної курсової різниці»;
- в) дебет 425 «Інший додатковий капітал», кредит 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»;
- г) дебет 945 «Витрати від операційної курсової різниці», кредит 14 «Фінансові інвестиції».

70. Курсова різниця у разі перерахунку заборгованості нерезидентів внаслідок зростання курсу НБУ відображається у такий спосіб:

- а) дебет 46 «Неоплачений капітал», кредит 744 «Дохід від не операційної курсової різниці»;
- б) дебет 974 «Втрати від не операційних курсових різниць», кредит 46 «Неоплачений капітал»;

в) дебет 46 «Неоплачений капітал», кредит 714 «Дохід від операційної курсової різниці»;

г) дебет 945 «Втрати від операційних курсових різниць», кредит 46 «Неоплачений капітал».

71. Під час ввезення майна як внесок у статутний капітал:

а) мито, податки й митні збори платяться у повному обсязі;

б) мито не платять у разі ввезення майна на термін не менше трьох років;

в) мито, податки та митні збори не платять у разі ввезення майна на термін не менше трьох років;

г) інший варіант.

72. Розмір статутного фонду підприємства визначений у розмірі 10 000 дол. (за курсу НБУ 37,1 грн за долар). До того ж внесок до статутного фонду повинен здійснитися грошовими коштами (курс НБУ в момент фактичного внесення грошових коштів склав 37,2 грн за долар). Курсова різниця буде відображена:

а) у розмірі 1 000 грн у складі доходів;

б) у розмірі 1 000 грн у складі витрат;

в) не буде відображатися;

г) інший варіант.

73. Вивезення, переказ, пересилання за межі України іноземної інвестиції в іноземній валюті, раніше здійсненій на території України, у разі припинення інвестиційної діяльності не потребує індивідуальної ліцензії НБУ:

а) так;

б) ні.

74. Курсові різниці, що виникають відносно фінансових інвестицій в господарські одиниці за межами України, відображаються у складі:

а) іншого додаткового капіталу;

б) доходів;

в) витрат;

г) інший варіант.

75. У разі зростання курсу НБУ при перерахунку фінансових інвестицій здійснюються проводки:

а) дебет 14 «Фінансові інвестиції», кредит 425 «Інший додатковий капітал»;

б) дебет 425 «Інший додатковий капітал», кредит 14 «Фінансові інвестиції»;

в) дебет 14 «Фінансові інвестиції», кредит 714 «Дохід від операційної курсової різниці»;

г) дебет 945 «Витрати від операційної курсової різниці», кредит 14 «Фінансові інвестиції».

76. Чи є правильним твердження: якщо внесок до статутного фонду здійснюється у вигляді основних засобів, така заборгованість перерахунку не підлягає:

а) так;

б) ні.

77. Кредит в іноземній валюті може бути одержаний:

а) винятково від банківської установи;

б) винятково від іноземного контрагента;

в) як від банківської установи, так і від іноземного контрагента.

78. Кредити від іноземного контрагента можна одержувати за наявності індивідуальної ліцензії:

а) так;

б) ні.

79. За отримання кредиту без ліцензії:

а) накладається штраф у розмірі одержаного кредиту;

б) накладається штраф у розмірі 10 % одержаного кредиту;

в) штраф не накладається.

80. Вибрати відповідні твердження:

1. Комерційний кредит	А. Кредитування експорту (імпорту) під виданий або одержаний вексель
2. Вексельний кредит	Б. Полягає в акцепті банком векселя, який стає гарантією оплати експортеру. Банк акцептує вексель за тієї умови, що до терміну платежу по векселю клієнт внесе в банк суму, необхідну для погашення векселя
3. Кредит по відкритому рахунку	В. Форма кредитування експорту, за якої розрахунки з експортером здійснює посередник (банк), який за певну комісію і банківський процент викупує платіжні документи експортера. Під час викупу посередник оплачує 4/5 вартості постачання, а залишок оплачує після настання зазначеного терміну
4. Факторінг	Г. Форма кредитування експорту банком шляхом викупу векселів та інших боргових зобов'язань по зовнішньоторговельних операціях за мінусом дисконту
5. Форфейтінг	Д. Форма кредитування експорту, за якою банк списує грошові кошти з рахунку клієнта, що перевищують залишок на рахунку (дебетове сальдо). Овердрафт надають особливо надійним клієнтам
6. Акцептний	Е. Кредит у формі відстрочення платежу по експорту цінностей
7. Овердрафт	Ж. Надається експортером іноземному імпортеру у вигляді відстрочення платежу

81. Облік довгострокових кредитів ведеться на рахунках:

а) 504;

б) 502;

в) 506;

г) 602.

82. Визначити, чи є правильним твердження та взаємозв'язок між ними:

1) заборгованість по кредитах відноситься до монетарних статей;

тому

2) перерахунок заборгованості в іноземній валюті по кредитах не здійснюється на кінець звітного періоду і на дату погашення кредиту.

Варіанти	1	2	3
а)	так	так	так
б)	так	так	ні
в)	ні	так	так
г)	ні	так	так

83. Курсові різниці за наслідками перерахунку заборгованості по кредитах у разі зростання курсу НБУ в бухгалтерському обліку відображаються:

а) у складі доходів від неопераційної курсової різниці;

б) у складі витрат від неопераційної курсової різниці;

в) у складі доходів від операційної курсової різниці;

б) у складі витрат від операційної курсової різниці.

84. Відсотки по валютних кредитах відображаються на рахунках:

а) 95 «Фінансові витрати»;

б) 94 «Інші операційні витрати»;

в) 92 «Адміністративні витрати»;

г) 90 «Собівартість».

85. Перерахунок заборгованості по кредитах у разі зниження курсу НБУ в податковому обліку відображається:

- а) у складі доходів;
- б) у складі витрат;
- в) не відображається.

86. Перерахунок заборгованості за процентами по кредиту, не погашеної у відповідний строк, у разі зростання курсу НБУ в податковому обліку відображається:

- а) у складі доходів;
- б) у складі витрат;
- в) не відображається.

87. Розмір добових за кордон, якщо в рахунки готелів не включена вартість харчування, складає:

- а) 75 % мінімальної заробітної плати;
- б) 1 000 грн;
- в) 500 грн;
- г) 98 грн.

88. Добові витрати в разі відрядження закордон виплачуються працівнику:

- а) у гривнях;
- б) в іноземній валюті в сумі, яка в гривневому еквіваленті за курсом НБУ на день видачі з каси уповноваженого банку не перевищує встановлених граничних норм добових витрат;
- в) інший варіант.

89. Чи є правильним таке твердження: власник або уповноважена ним особа має право встановлювати додаткові обмеження щодо інших сум і цілей використання засобів, наданих на відрядження:

- а) так;
- б) ні.

90. Доповнити: одержавши аванс в іноземній валюті, відряджений працівник відповідно під час перетину кордону здійснює такі види декларування:

– усне – якщо сума іноземної валюти, яка вивозиться, і/або дорожніх чеків складає _____ або еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті;

– письмове – якщо загальна сума іноземної валюти, яка вивозиться, і/або дорожніх чеків складає до _____ або еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті.

91. Граничний термін знаходження у відрядженні за кордон не може перевищувати:

- а) 30 днів;
- б) 100 календарних днів;
- в) 60 календарних днів;
- г) 20 календарних днів.

92. Рішення про продовження терміну відрядження у разі затримки з поважних причин приймає:

- а) працівник;
- б) бухгалтер;
- в) керівник підприємства;
- г) власник підприємства.

93. До складу витрат підприємства не включаються витрати:

а) на проїзд (включаючи попереднє замовлення квитків, користування постільними речами в потягах, перевезення багажу) як до місця відрядження і назад, так і за місцем відрядження;

б) на проживання в готелях (мотелях) або наймання інших житлових приміщень, а також включені в такі рахунки витрати на харчування або побутові послуги (прання, чищення, ремонт і прасування одягу, білизни, взуття), користування холодильником, телевізором (окрім каналів, за які встановлена окрема плата);

в) на оформлення закордонних паспортів, дозвіл на виїзд (візи), усні й письмові переклади, інші витрати, пов'язані з правилами від'їзду і перебування в місці відрядження, включаючи будь-які належні до сплати податки і збори;

г) проведення заходів із метою реклами.

94. Чи є правильним таке твердження: дебіторська заборгованість в іноземній валюті, що утворилася в день видачі авансу підзвітній особі, є немонетарною статтею, відображається за курсом НБУ, який діяв на день її виникнення і не підлягає перерахунку у зв'язку із зміною курсу НБУ до іноземної валюти:

а) так;

б) ні.

95. Заборгованість підзвітної особи у разі зміни валютного курсу:

а) перераховується;

б) не перераховується.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на відносинах між ними, як на території України, так і за її межами.

Квота експортна (імпортна) – граничний обсяг товарів певної категорії, визначений в натуральних і вартісних одиницях, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом установленого терміну.

Ліцензування зовнішньоекономічних операцій – комплекс дій органу виконавчої влади з надання дозволу на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту (імпорту) товарів.

Автоматичне ліцензування – комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом певного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження). Автоматичне

ліцензування експорту (імпорту) як адміністративна процедура з оформлення та видачі ліцензії не має обмежувального впливу на товари, експорт (імпорт) яких підлягає ліцензуванню.

Неавтоматичне ліцензування – комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом певного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких установлюються певні квоти (кількісні або інші обмеження). Неавтоматичне ліцензування експорту (імпорту) як адміністративна процедура з оформлення та видачі ліцензії використовується в разі встановлення квот (кількісних або інших обмежень) на експорт (імпорт) товарів.

Зовнішньоекономічний договір – це матеріально оформлена угода двох чи більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їхніх іноземних контрагентів, направлена на встановлення, зміну або припинення їхніх взаємних прав і обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Базисні умови постачання – це сукупність спеціальних умов, що визначають момент переходу ризиків випадкової загибелі або пошкодження товару від продавця до покупця, особу, яка організовує перевезення товару, відвантаження, оплачує витрати із страхування товару, виконує його митне оформлення.

Операція в іноземній валюті – це господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка спричиняє проведення розрахунків в іноземній валюті.

Принцип єдиного грошового вимірника – це принцип, згідно з яким вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій здійснюється в єдиній грошовій одиниці – гривні.

Валютний курс – установлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

Монетарні статті – статті балансу, які відображають грошові кошти, а також такі активи і зобов'язання, які будуть одержані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їхніх еквівалентів.

Немонетарні статті – всі інші статті балансу, які відображають активи чи зобов'язання, які не будуть сплачені у фіксованій сумі грошей або їхніх еквівалентів.

Курсова різниця – це різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти за різних валютних курсів.

Балансова вартість валюти – вартість іноземної валюти, визначена за валютним курсом грошової одиниці України до іноземної валюти на дату здійснення господарської операції або на дату складання балансу.

Чекодавець – юридична особа-нерезидент або фізична особа-нерезидент, що видає іншій особі чек, який підписує.

Чекодержатель (отримувач, власник) – будь-яка фізична або юридична особа, яка має право отримати кошти за чеком.

Банк (установа) на території України приймає від чекодержателя іменні чеки до сплати тільки на інкасо.

Інкасо – банківська операція, за допомогою якої банк (установа) одержує кошти від платника, що призначені для виплати за чеком чекодержателю, Приймання чеків на інкасо до банку (установи) для одержання платежу вважається пред'явленням чека до сплати (платежу).

Імпорт (імпорт товарів) – українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів із ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Експорт – це продаж продукції (робіт, послуг) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів за митну територію України, включаючи реекспорт.

Митна декларація – заява встановленої форми, у якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їхнього переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Мито – це загальнодержавний податок, установлений Податковим кодексом та Митним кодексом. Об'єктами оподаткування митом є товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 150 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України підприємствами.

Офшорні компанії – це компанії, зареєстровані в юрисдикції з низьким рівнем оподаткування або звільненням від оподаткування за умови здійснення невеликої фінансової плати.

Операція з давальницькою сировиною (операція з перероблення) – операція з давальницькою сировиною – операція з перероблення (оброблення, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій) із метою одержання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною належать операції, у яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції.

Товарообмінна (бартерна) операція у галузі зовнішньоекономічної діяльності – це один із видів експортно-імпортних операцій, оформлених бартерним договором або договором із змішаною формою оплати, яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена в натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом господарської діяльності, що передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами у будь-якому поєднанні, не опосередкований рухом коштів у готівковій або безготівковій формі.

Іноземними інвестиціями визнаються цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Банківський кредит – будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату відсотків та інших зборів з такої суми.

Службове відрядження за кордон – поїздка працівника за розпорядженням керівника підприємства, об'єднання, установи, організації на певний термін в іншу країну для виконання службового доручення поза місцем його постійної роботи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України [Електрон. ресурс] : офіц. текст : за станом на 2 грудня 2010 р. № 2755–VI. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

2. Цивільний кодекс України [Електрон. ресурс] : офіц. текст : за станом на 16 січня 2003 р. № 435–IV. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

3. Господарський кодекс України [Електрон. ресурс] : офіц. текст : за станом на 16 січня 2003 р. № 436–IV. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

4. Митний кодекс України [Електрон. ресурс] : офіц. текст : за станом на 13 березня 2012 р. № 4495-VI. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

5. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електрон. ресурс] : Закон України від 16.04.1991 № 959–12. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

6. Про режим іноземного інвестування [Електрон. ресурс] : Закон України від 19.03.1996 № 93/96–ВР. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

7. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [Електрон. ресурс] : Закон України від 05.04.2001 № 2346–III. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

8. Про врегулювання товарообмінних операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності [Електрон. ресурс] : Закон України від 23.12.1998 № 351. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14#Text>, вільний (дата звернення 18.09.2023.). – Назва з екрана.

9. Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України [Електрон. ресурс] : Постанова Правління НБУ від 29.12.2000 № 520. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0152-01#Text>, вільний (дата звернення 20.09.2023.). – Назва з екрана.

10. НП(С)БО № 21 «Вплив змін валютних курсів» [Електрон. ресурс]: Наказ МФУ від 10.08.2000 № 193, зі змінами. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>, вільний (дата звернення 20.09.2023.). – Назва з екрана.

11. Інструкція про службові відрядження в межах України і за кордон, [Електрон. ресурс] : Наказ Мінфіну від 13.03.1998 № 59. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>, вільний (дата звернення 20.09.2023.). – Назва з екрана.

12. Облік зовнішньоекономічної діяльності : підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця, І. В. Жиглей. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 388 с.

13. Облік та аналіз діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин : навч. посіб. для студ. спец. «Облік і аудит» / М. М. Дупай, П. Н. Денчук, С. В. Питель, П. Я. Хомин – Тернопіль : Астон, 2003. – 200 с.

14. Каленський М. М. Місце і роль митного оподаткування в податковій системі держави / М. М. Каленський // Вісник податкової служби України. – 2004. – № 4. – С. 60–64.

15. Карпушенко М. Ю. Облік операцій в іноземній валюті у зовнішньоекономічної діяльності / М. Ю. Карпушенко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 186 с.

Електронне навчальне видання

Методичні рекомендації

до проведення практичних занять, організації самостійної роботи,
виконання розрахунково-графічних робіт
із навчальної дисципліни

«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

*(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної
і заочної форм навчання зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування,
освітньо-професійна програма «Облік і аудит»,
«Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»)*

Укладач **КАРПУШЕНКО** Марія Юріївна

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*

Редактор *О. В. Михаленко*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2023, поз. 256М

Підп. до друку 04.10.2023. Формат 60 × 84/16.

Ум. друк. арк. 4,0.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: office@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.